

II. ПРИКЛАДНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

УДК 911.5/9+712.2(477-25)

О. Дмитрук, д-р геогр. наук, Ю. Олішевська, канд. геогр. наук,
С. Дем'яненко, інж., Т. Купач, канд. геогр. наук

ЛАНДШАФТНО-АРХІТЕКТУРНІ КОМПЛЕКСИ МІСТА КИЄВА

Проаналізовано ландшафтно-архітектурну структуру території міста Києва. Представлено карту ландшафтно-архітектурних комплексів міста Києва із застосуванням новітніх інформаційних технологій.

The landscape-architectural structure of territory of city of Kyiv is analysed. The map of landscape-architectural complexes of city of Kyiv is presented with application of the newest information technologies.

Постановка проблеми. У зв'язку зі стрімким розвитком урболандшафтів м. Києва виникла необхідність проаналізувати зміни у розвитку забудови міста; уточнити та деталізувати межі сучасних ландшафтно-архітектурних комплексів (надалі ЛАК). Крім того, в умовах інтенсивного розвитку містобудівних структур різних рангів, погіршення стану навколишнього середовища і загострення питань екології, дослідження цього питання є вельми необхідним з позиції подальшого удосконалення життєвого простору людини.

Останні ґрунтовні дослідження території міста Києва проводились на початку 90-х років ХХІ ст. і лягли в основу створеної О.Ю. Дмитруком карти "Ландшафтно-архітектурних систем міста Києва" масштабу 1:25 000 (1993). Подібні дослідження проводились для території міст Львів (Кучерявий В.П., 1999) [6], Дніпропетровськ (Кернична О.О., 2003) [5], Вінниця та його приміської зони (Яцентюк Ю.В. 2004; Денисик Г.І., Бабчинська О.І. 2006) [10, 8], Кам'янець-Подільський (Проскурняк М.М., Скрипій О.А. 2007) [7].

Однак за останні десятиліття відбулося багато змін у забудові території нашої столиці: освоєння нових земель, їх штучне створення (налив), зокрема у лівобережній частині міста. Все це зумовило проведення нових досліджень з метою аналізу сучасних меж ландшафтно-архітектурних комплексів міста Києва, що є одним із напрямів досліджень, які проводяться у НДЛ "Ландшафтно-екології та аерокосмічного моніторингу навколишнього середовища" географічного факультету Київського Національного університету імені Тараса Шевченка.

Важливою частиною дослідження ландшафтно-архітектурної структури міста є розробка системи таксономічних одиниць. Оскільки місто ми розглядаємо як складну природно-антропогенну систему, тому необхідно проводити її аналіз на різних рівнях просторової диференціації.

Дане дослідження базувалося на розробленій О.Ю. Дмитруком (1998р., 2000 р.) системі одиниць, найменшою з яких є ландшафтно-архітектурний елемент (ЛАЕ) – ландшафтно-архітектурні групи (ЛАГ) – ландшафтно-архітектурні масиви (ЛАМ) – ландшафтно-архітектурні комплекси (ЛАК) – ландшафтно-архітектурні системи (ЛАС) [1].

Метою статті є аналіз ландшафтно-урбанізаційної структури території міста Києва. Наше завдання полягало у виділенні, на сучасний період, в межах міста найкрупніших таксономічних одиниць, а саме ландшафтно-архітектурних систем та комплексів.

Виклад основного матеріалу. Виходячи із алгоритму картографічного моделювання урболандшафтно-структури території запропонованого у попередніх колективних роботах [2, 3, 4] та використовуючи спеціалізовані функції картографічного аналізу ГІС (ARCGIS 9.2, ARCMAP 9.2 та ін.) нами була побудована карта ЛАК міста Києва в масштабі 1:100000 (рис. 1).

Ландшафтно-архітектурний комплекс – це просторове поєднання планувально-видових єдностей, які характеризуються одним архітектурним стилем забудови.

Для них характерними є наявність однорідного стилю забудови на певних формах рельєфу, що мають спільну літогенну основу. Поєднання ландшафтно-архітектурних комплексів утворюють ландшафтно-архітектурні системи (ЛАС). Отже, ландшафтно-архітектурні системи (ЛАС) – це ділянки території, в межах яких існує відносно однорідне поєднання природних та техногенних компонентів [1].

Ландшафтно-архітектурні системи міста зазнають впливу і власне формуються під дією як природних так і антропогенних факторів, причому антропогенний чинник на сучасному етапі розвитку міських територій, займає провідне місце. Саме завдяки задоволенню потреб людини у житлі, місці роботи, зони відпочинку, відбувається постійна трансформація урбосередовища та урболандшафтів як таких.

Серед природних факторів важливе місце займають: морфолітогенна основа, гідрологічна мережа, ґрунтово-рослинний покрив. Своєрідність літогенної основи ландшафтно-архітектурних комплексів Києва обумовлено розташуванням міста в складній тектонічній зоні переходу від Українського кристалічного щита на заході до Дніпровсько-Донецької западини на сході. Значний вплив на ЛАКи міста має гідрологічна мережа, а особливо Дніпро з його притоками. Дніпро розділяє місто на правобережну і лівобережну частини. Долина Дніпра відноситься до асиметричних, її правий схил стрімко зривається до ріки, утворюючи місцями зсувні тераси, що прорізаються ярами та балками глибиною 80 – 100 м [1].

Правобережжя в межах Києва охоплює межиріччя Дніпро-Ірпінь, яке представлене низовинною слабохвилястою рівниною, яка має загальний нахил на захід. Лівобережжя в межах міста є низовинною слабопохиленою до Дніпра рівниною. У межах міста найбільшою правою притокою Дніпра є р. Либідь, русло та долина якої зазнали значної антропогенної трансформації. На території міста спостерігається скорочення природної гідрографічної мережі за рахунок каналізування малих річок, струмків, а також дренавання та засипання озер та боліт. Так, у результаті освоєння заплави та надзаплавних терас сформувались Поділ, Теличка, Русанівський масив, Кухмістерська Слобідка тощо [1].

Серед антропогенних факторів впливу варто виділити наступні: трансформація природних компонентів ландшафту внаслідок різних видів забудови, проведення комунікаційних мереж та транспортних шляхів сполучення, накопичення побутових та промислових відходів, скорочення площ зелених насаджень.

Вертикальну структуру ландшафтно-архітектурних систем міста формують чотири рівні поверхонь: 1 – рівень вулиць та площ, поверхонь газонів, водойм; 2 – рівень одноповерхової забудови, куців і невеликих дерев; 3 – рівень верхньої кромки дерев і дахів трип'ятиповерхових будівель, що складають більшу частину старої забудови; 4 – рівень дахів 9-21-поверхових будівель сучасної забудови.

Всього на території міста сформувалось чотири ландшафтно-архітектурні системи давньої та сучасної забудови, парків та лісопарків :

- підвищених акумулятивно-денудаційних лесових рівнин;
- акумулятивних моренно-воднольодовикових і озерно-воднольодовикових рівнин;
- акумулятивних давньоалювіальних терасових рівнин;
- знижених акумулятивних алювіальних заплавних рівнин.

В їх межах було виділено наступні ландшафтно-архітектурні комплекси:

- некапітальної низькоповерхової забудови та шляхів сполучення;
- капітальної середньо поверхової забудови та шляхів сполучення;
- капітальної багатоповерхової забудови та шляхів сполучення
- парків, лісопарків та штучних насаджень.

Ландшафтно-архітектурна система давньої та сучасної забудови, парків та лісопарків акумулятивно-денудаційних лесових рівнин охоплює центральну, південно-східну та східну частину міста; займає площу близько 135 км кв., або 16% досліджуваної території. В її межах нами було виділено 4 ландшафтно-архітектурні комплекси:

1. акумулятивно-денудаційних лесових рівнин, схилів та балок з некапітальною низькоповерховою забудовою та шляхами сполучення;
2. акумулятивно-денудаційних лесових рівнин, схилів та балок з капітальною середньоповерховою забудовою та шляхами сполучення;
3. акумулятивно-денудаційних лесових рівнин, схилів та балок під скверами, парками та лісопарками;
4. акумулятивно-денудаційних лесових рівнин, схилів та балок з капітальною багатоповерховою забудовою та шляхами сполучення.

Ландшафтно-архітектурна система давньої та сучасної забудови, парків та лісопарків акумулятивних моренно-воднольодовикових та озерно-воднольодовикових рівнин розташована в північній, північно-західній, західній та південно-західній частинах міста; площа складає 80 км кв., або 9,5% досліджуваної території. Складається з 5-и ЛАК:

1. акумулятивних моренно-воднольодовикових та озерно-воднольодовикових рівнин, схилів та балок з некапітальною низькоповерховою забудовою та шляхами сполучень;
2. акумулятивних моренно-воднольодовикових та озерно-воднольодовикових рівнин, схилів та балок з капітальною середньоповерховою забудовою та шляхами сполучення;
3. акумулятивних моренно-воднольодовикових та озерно-воднольодовикових рівнин, схилів та балок з капітальною багатоповерховою забудовою та шляхами сполучень;
4. акумулятивних моренно-воднольодовикових та озерно-воднольодовикових рівнин під парками та скверами;
5. акумулятивних моренно-воднольодовикових та озерно-воднольодовикових рівнин під лісопарками та лісами.

Ландшафтно-архітектурна система давньої та сучасної забудови, парків та лісопарків акумулятивних давньоалювіальних терасових рівнин розташована переважно на лівобережжі в північній, східній та південній частині міста та на правобережжі – в північній та центральній частинах міста; площа складає 63 км кв., 7,5% досліджуваної території.

В межах даної системи нами було виділено 9 ландшафтно-архітектурні комплексів.

1. знижених давньоалювіальних терасових рівнин з некапітальною низькоповерховою забудовою та шляхами сполучення;
2. знижених давньоалювіальних терасових рівнин з капітальною середньоповерховою забудовою та шляхами сполучення;
3. знижених давньоалювіальних терасових рівнин з капітальною багатоповерховою забудовою та шляхами сполучення;
4. знижених давньоалювіальних терасових рівнин під лісопарками та лісами;
5. знижених давньоалювіальних терасових рівнин під парками та скверами;
6. підвищених давньоалювіальних терасових рівнин з некапітальною низькоповерховою забудовою та шляхами сполучення;
7. підвищених давньоалювіальних терасових рівнин з капітальною середньоповерховою забудовою та шляхами сполучення;
8. підвищених давньоалювіальних терасових рівнин з капітальною багатоповерховою забудовою та шляхами сполучення;
9. підвищених давньоалювіальних терасових рівнин під парками і скверами.

Ландшафтно-архітектурна система давньої та сучасної забудови, парків та лісопарків низовинних акумулятивних алювіальних рівнин (заплав Дніпра) складається з 5 ЛАК, займає центральну-осьове положення в межах міста і має меридіональне простягання. Площа її складає 170 км кв., 21% досліджуваної території.

Ландшафтно-архітектурні комплекси, які виділяються в її межах:

1. заплав з некапітальною низькоповерховою забудовою та шляхами сполучень;
2. заплав з капітальною середньоповерховою забудовою та шляхами сполучення;
3. ландшафтно-архітектурний комплекс на наливних ґрунтах з капітальною багатоповерховою забудовою та шляхами сполучення;
4. заплав під парками, лісопарками і лісами.
5. заплав під парками, лісопарками і скверами.

В окремий ландшафтно-архітектурний комплекс було виділено лісові масиви, які займають територію площею близько 349 км кв, або 42% і розташовані на північному заході, північному сході і сході та на півдні м. Києва.

Забудова міста відрізняється великою різноманітністю типів та форм. Від одноповерхової садибної одно-, дво- та багаторядної і ареальної забудови до сучасної багатоповерхової квартално-периметральної, квартирно-радіальної та вільної забудови на штучних ґрунтах. У межах міста частково збереглися елементи, давньої забудови (споруди та планувальні форми), починаючи з X-XII ст., найкраще збереглися елементи і форми забудови XIX ст. [1].

На сьогодні актуальним питанням дослідження урбо-середовища Києва є аналіз та вивчення ландшафтно-архітектурних комплексів капітальної багатоповерхової забудови, кількість яких динамічно зростає як у староосвоєних районах, так і на околицях міста, зокрема це явище спостерігається у таких житлових масивах, як Троєщина, Позняки, Харківський масив, Оболонь і частково в центральних районах міста. Розвиток цих комплексів зумовлює зростання техногенного навантаження та трансформацію вертикальної структури ландшафтно-архітектурних комплексів, що проявляється у формуванні окремого виду ЛАК – підземної забудови, зокрема створення паркінгів, розвиток мережі метро, та підземних торгівельно-розважальних комплексів "Квадрат", "Глобус, 1-а, 2-а, 3-я лінії", "Метроград".

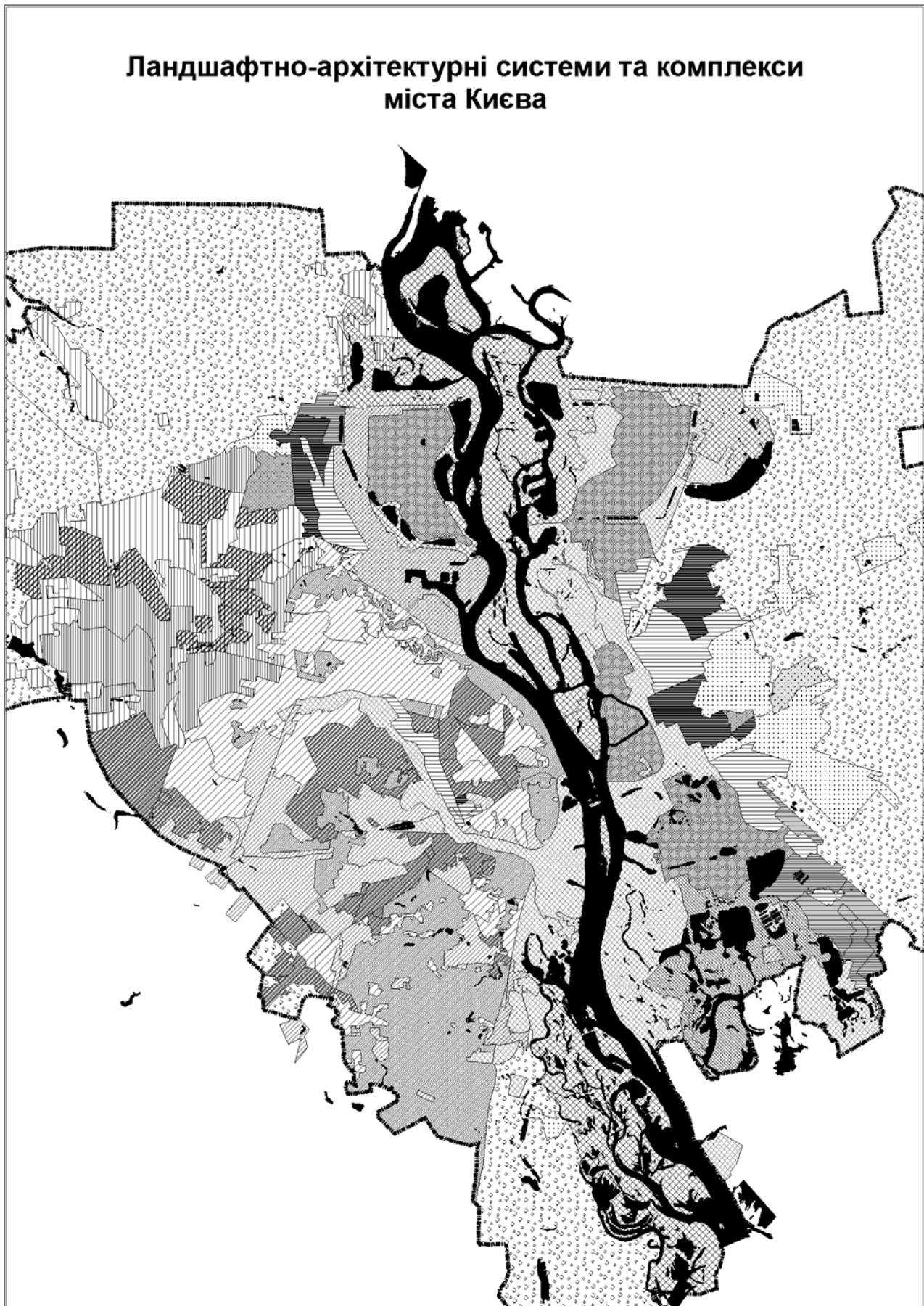

Рис. 1. Карта-схема ландшафтно-архітектурних систем та комплексів
на території міста Києва

ЛЕГЕНДА до карти ландшафтно-архітектурних систем та комплексів міста Києва

	Території вкриті лісом
	Гідрографічні об'єкти
Ландшафтно-архітектурна система давньої та сучасної забудови, парків та лісопарків акумулятивних алювіальних рівнин	
	ЛАК заплави під лісопарками
	ЛАК заплави з некапітальною низькоповерховою забудовою та шляхами сполучення
	ЛАК на намивних ґрунтах з капітальною багатоповерховою забудовою та шляхами сполучення
	ЛАК заплави з капітальною середньоповерховою забудовою та шляхами сполучення
	ЛАК заплави під парками, скверами
Ландшафтно-архітектурна система давньої та сучасної забудови, парків та лісопарків акумулятивних давньоалювіальних рівнин	
	ЛАК знижених терасових рівнин з некапітальною низькоповерховою забудовою та шляхами сполучення
	ЛАК знижених терасових рівнин з капітальною середньоповерховою забудовою та шляхами сполучення
	ЛАК знижених терасових рівнин з капітальною багатоповерховою забудовою та шляхами сполучення
	ЛАК знижених терасових рівнин під лісопарками, лісами
	ЛАК знижених терасових рівнин під парками, скверами
	ЛАК підвищених терасових рівнин з некапітальною низькоповерховою забудовою та шляхами сполучення
	ЛАК підвищених терасових рівнин з капітальною середньоповерховою забудовою та шляхами сполучення
	ЛАК підвищених терасових рівнин з капітальною багатоповерховою забудовою та шляхами сполучення
	ЛАК підвищених терасових рівнин під парками, скверами
Ландшафтно-архітектурна система давньої та сучасної забудови, парків та лісопарків озерно- та моренно-воднольодовикових акумулятивних рівнин	
	ЛАК рівнин, схилів та балок з некапітальною низькоповерховою забудовою та шляхами сполучення
	ЛАК рівнин, схилів та балок з капітальною середньоповерховою забудовою та шляхами сполучення
	ЛАК рівнин, схилів та балок з капітальною багатоповерховою забудовою та шляхами сполучення
	ЛАК рівнин, схилів та балок під парками та скверами
	ЛАК рівнин, схилів та балок під лісопарками та лісами
Ландшафтно-архітектурна система давньої та сучасної забудови, парків та лісопарків акумулятивно-денудаційних лесових рівнин	
	ЛАК лесових рівнин, схилів та балок під скверами, парками та лісопарками
	ЛАК лесових рівнин, схилів та балок з некапітальною низькоповерховою забудовою та шляхами сполучення
	ЛАК лесових рівнин, схилів та балок з капітальною середньоповерховою забудовою та шляхами сполучення
	ЛАК лесових рівнин, схилів та балок з капітальною багатоповерховою забудовою та шляхами сполучення
	межі міста

Виходячи з аналізу ландшафтно-архітектурних систем міста можна говорити про існування певної рівноваги серед основних типів ландшафтів території міста – широколистяно-лісових і мішано-лісових, а також складний, поступовий характер межі між ними. Урочища ландшафтів мішано-лісового типу поширені в північно-західній, північній частині міста на правобережжі (моренно-воднольодовикові та озерно-воднольодовикові рівнини) та займають більшу частину лівобережжя (давньоалювіальні терасові рівнини). На їх основі утворилися новітні ландшафтно-архітектурні системи та комплекси багатоповерхової вільної забудови.

Урочища ландшафтів широколистяно-лісового типу, поширені тільки на правобережжі в центральній і південно-західній і південній частині міста, становлять основу ландшафтно-архітектурних систем давнього ядра міста та новітніх ландшафтно-архітектурних комплексів – південно-західної та південної частин міста [2].

Особливість розташування заплавної ландшафтів та акваторії Дніпра смугою з півночі на південь (фрагментарно на півночі і півдні, вузькою смугою в центрі міста) зумовлює їх велике значення у формуванні ландшафтно-архітектурних систем як природної планувальної осі міста [1, 2].

Як видно з картосхеми, ландшафтно-архітектурна структура міста Києва є дуже складною і контрастною. Найбільш поширеними в межах міста є ЛАКи з некапіта-

льною низькоповерховою забудовою та шляхами сполучення, що сформувались на заплавної рівнинах, знижених терасових рівнинах, моренно-воднольодовикових рівнинах та балках, а також акумулятивно-денудаційних лесових рівнинах та балках, які займають площу 134,9 км² або 16,1% від загальної площі міста. Основна частка припадає на заплавні рівнини р. Дніпра 52,4 км².

Деяко менш поширеними є ЛАКи знижених заплавної рівнин та акумулятивно-денудаційних лесових рівнин зайнятих парками, лісопарками та скверами. Їх загальна площа становить 98 км² або 11,7% від території міста, перші з них простягаються вздовж Дніпра, другі – охоплюють в основному правобережну частину міста, в основному, Голосіївський, Печерський та частково Подільський адміністративні райони міста.

Загальна площа ЛАКів з капітальною середньоповерховою забудовою та шляхами сполучення становить 78,1 км² (9,3%) від території міста. Найбільші площі серед зазначених ЛАКів мають акумулятивно-денудаційні лесові рівнини сформовані в основному на території Солом'янського та Подільського районів міста й частково у Голосіївському районі.

На сьогодні, найбільш інтенсивно розвиваються ЛАКи капітальної багатоповерхової забудови та шляхів сполучення на намивних ґрунтах та акумулятивно-денудаційних лесових рівнинах. Їх загальна площа становить 96,5 км² (11,5%) від території міста. Основна

частка зазначених ЛАКів зосереджена на лівобережній частині міста, зокрема на території Деснянського, Дніпровського та Дарницького адміністративних районів. Значно менші площі під капітальною багатоповерховою забудовою знаходяться в межах Оболонського, Солом'янського та Святошинського адміністративних районів.

Найбільшої техногенної трансформації в межах території Києва зазнала ландшафтно-архітектурна система сучасної та новітньої забудови, парків і лісопарків низинних акумулятивних алювіальних заплавних рівнин. Отже, дані аналізу ландшафтно-архітектурної структури території міста є основою для проведення ландшафтно-організаційного аналізу, обґрунтування раціональної організації території, оптимізації ландшафтно-функціональної структури та дослідження історичного середовища міста.

1. Дмитрук О.Ю. Урбаністична географія. Ландшафтний підхід. (Методика ландшафтного аналізу урбанізованих територій): Монографія. – К.: РВЦ "Київський університет", 1998. – 139 с. 2. Дмитрук О.Ю., Олішевська Ю.А., Дем'яненко С.О., Купач Т.Г. Аналіз структури відновлених ландшафтів м.Києва та приміської зони// Вісник Київського Національ-

ного Університету імені Тараса Шевченка. Серія Географія, № 56. Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2009. С. 15-19. 3. Дмитрук О.Ю., Олішевська Ю.А., Дем'яненко С.О., Купач Т.Г. Методика урбанізаційних досліджень // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Географія – Вінниця, 2009. – Вип.18. – с.76-81. 4. Дмитрук О.Ю., Олішевська Ю.А., Дем'яненко С.О., Купач Т.Г. Теоретико-методологічні основи дослідження ландшафтно-урбанізаційної структури м. Києва та приміської зони // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского Том 21(60) № 3. География. Симферополь 2008. С. 9-15. 5. Кернична О.О. Ландшафтний аналіз індустріально-урбанізованих територій (на прикладі міста Дніпропетровська / Автореф... канд.географ.наук; Харків, 2003. – 19 с. 6. Кучерявий В.П. Урбогеологія. – Львів: Світ, 1999. – 360 с. 7. Проскурняк М.М., Скрипий О.А. Структура ландшафтно-архітектурних комплексів м. Кам'янець-Подільського // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Географія – Вінниця, 2007. – Вип.14. – с. 47-56. 8. Селітебні ландшафти Поділля / Денисюк Г.І., Бабчинська О.І. – Вінниця, ПП "Видавництво "Теза", 2006. – 256 с. 9. Цигичко С.П. Удосконалення еколого-естетичних властивостей архітектурного середовища великих міст (ландшафтний аспект) / Автореф...канд.архітект.наук; Харків, 2008. – 19с. 10. Яценюк Ю.В. Ландшафтно-технічні системи міст Центрального лісостепу України (на прикладі міста Вінниці) / Автореф...канд.географ.наук; Київ, 2004. – 19 с.

Надійшла до редколегії 11.10.10

УДК 911.3

В. Дорошенко, канд. геогр. наук, К. Дмитрієва, студ.

ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

Проаналізовано регіональні відмінності територіальної організації ресторанного господарства України, визначено їх причини. Досліджено впровадження новітніх тенденцій територіальних форм ресторанного господарства.

Regional differences of the territorial organization of restaurant facilities of Ukraine are analyzed, their reasons are researched. Introduction of the newest trends of territorial forms of restaurant facilities is researched.

Постановка проблеми. Органи державного управління мають потребу у визначенні перспектив соціально-економічного розвитку регіонів. У зв'язку з цим зростає потреба в дослідженнях територіальної організації ринкових структур як суспільно-географічних утворень, у тому числі ресторанного господарства. В умовах функціонування ринкових відносин раціональне впровадження новітніх форм територіальної організації підприємств ресторанного господарства має підвищити ефективність їх функціонування.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретичним дослідженням різноманітних аспектів діяльності ресторанного господарства присвячено праці як зарубіжних, так і вітчизняних вчених. Вивченням аспектів діяльності ресторанного господарства займалися В.Дорошенко, В.Карсекін, Г.П'ятницька, О.Сватюк, В.Селютін, С.Сорока, П.Черномаз та інші. У наукових працях вищеперерахованих авторів проаналізовано історію розвитку; визначено зміст та методи управління у ресторанному господарстві; досліджено територіальну структуру систем ресторанного господарства України, обґрунтовано необхідність регіонального маркетингу у ресторанному господарстві.

Мета даної роботи полягає у дослідженні нових підходів територіальної організації підприємств ресторанного господарства, а саме: у дослідженні теоретичних засад розміщення підприємств ресторанного господарства; проведенні об'єктивної оцінки стану територіальної організації підприємств ресторанного господарства, районування території України на основі виявлення регіональних особливостей процесів у даній галузі; виявленні новітніх тенденцій та перспектив розвитку ресторанного господарства України в умовах конкурентного середовища і економічної рецесії.

Виклад основного матеріалу. Для узагальненої структури господарства принциповим співвідношення двох головних сфер – сфери виробництва (матеріального виробництва) та сфери послуг. Ресторанне господарство відносять до останньої. Роль ресторанного гос-

подарства у процесі суспільного виробництва та життєдіяльності населення взагалі визначають так – воно заощаджує витрати робочого часу населення на задоволення власних потреб і збільшує вільний час людей.

Розвинена сфера послуг – обов'язкова складова сучасного суспільства і важлива передумова його поступального розвитку. На даний час переважаюча частина (до 75% і більше) самодіяльного населення розвинених країн зайнята у сфері послуг і в більшості країн світу 7 з кожних 10 нових робочих місць створюється у сфері послуг. Висока частка сфери послуг – ознака значного соціально-економічного розвитку регіону (чи країни) та прогресивної структури його господарства.

Згідно з Міжнародним стандартом галузевої класифікації видів економічної діяльності (ISIC) ООН, ресторанне господарство – "це вид економічної діяльності, спрямований на задоволення потреб споживачів у харчуванні з організацією дозвілля або без нього". В Україні термін "ресторанне господарство" почали офіційно використовувати з 2004 р., коли ним було замінено термін "громадське харчування" і згідно з ДСТУ 4281:2004 цей термін (ресторанне господарство) означає "вид економічної діяльності суб'єктів господарської діяльності щодо надання послуг із задоволення потреб споживачів у харчуванні з організацією дозвілля або без нього".

Варто зазначити, що ресторанне господарство взаємодіє з іншими галузями господарства (сільське господарство, харчова промисловість, підприємства торгівлі) і може розглядатися також як складова продовольчого комплексу.

На формування потреби у ресторанному господарстві впливає ряд різноманітних факторів: географічне положення, природно-кліматичні умови, національні традиції, розмір родини, НТП, структура виробництва, господарська спеціалізація регіону, концентрація виробництва, розселення, рівень урбанізації, освітній, професійний, віковий, статевий склад, грошові доходи населення тощо.

Правильно розмістити підприємства громадського харчування – означає створити найбільші зручності для